

Norges Indskrifter med de ældre Runer.

Udgivne

for

Det Norske Historiske Kildeskriftfond

ved

Sophus Bugge.

4de Hefte.

Christiania.

A. W. Brøgers Bogtrykkeri.

1898.

Romsdals Amt.

25. Veblungsnes.

Literatur. Utrykt. Haandskrevne Bemærkninger om Indskriften med Afskrift af Runerne fra omkring 1700, i Runearkivet i Christiania. — Samme Afskrift ligger til Grund for en Betænkning om Indskriften af Stiftsprovst (senere Biskop) Chr. Spidberg i Christiansand til den daværende Statholder i Norge Grev Chr. Rantzau af 1734, i det trondhjemske Videnskabernes Selskabs Haandskriftsamling Nr. 196, 4to. — Sammesteds en Betænkning af M. Tyrholm, Præst i Vanse, om denne Indskrift og om Framvaren-Indskriften. (Schønning i sin Reise anfører en haandskreven Beretning om Veblungsnes-Indskriften af Tyrholm til Grev Rantzau paa det Kongelige Bibliothek i Kjøbenhavn.) — „Een kort Beskrivelse over De 3de Nordreste Præstegield udi Romsdals-Fogderie . . . af Hans Peter Schnitler Kongelig Mayts Holtzforster i Romsdalen“, Hskr. Nr. 305 4to. paa Univ. Bibl. i Chria. (fra 1769). — Afskrift af Indskriften i et Brev til Schønning fra Præst A. Meyer? Molde 1773, i Gl. kgl. Samling 987 fol. i det store kgl. Bibl. i Kjøbenhavn (ifølge I. Undset). — Bemærkninger om Indskriften og Afskrift i Indberetning til Direction for det Bergenske Museum (om en Reise i 1847) af Toldinspecteur Christie og Toldkasserer Christie, i Bergens Museums Arkiv (Afskrift i Runearkivet i Christiania). — Afskrift af Indskriften i et Brev til Prof. R. Keyser fra Sognepræst Kraft, dateret Lesje Præstegaard den 8de Sept. 1857. Dette Brev findes, ligesom alle de følgende haandskrevne Optegnelser om Indskriften, i Runearkivet i Christiania. — Breve fra Rector A. Brinchmann til S. Bugge, daterede Molde 10 Sept. 1869 og 4 Oct. 1869. — Breve fra Skolebestyrer Bendixen til S. Bugge, daterede Kristiansund 12te Sept. 1870, 21 Aug. 1871, 14 Sept. 1871, 7 Okt. 1871. — Brev fra Harald Evensen til S. Bugge, dateret Veblungsnes $\frac{5}{9}$ 87. — Haandskrevne Bemærkninger om Indskriften af Prof. Gustav Storm, efter Optegnelser i Molde 5te og 6te Juli 1895, oplæste 7de Juli for Stiftsarkivar Koren, som i alt var enig. — Brev fra Arkivar Kristian Koren til S. Bugge, dateret Trondhjem 14 Oktober 1895.

Trykt. G. Schønning, Reise giennem en Deel af Norge 1773—1775, Kjøb. 1778, 4to, andet Hefte S. 135—139 (med Schønning's egen Afskrift af Runerne og med Oplysninger om Stedet af Præsten i Sognet, Hr. Schanche). — Kraft Beskriv. over Kongeriget Norge V (1832) S. 206. — Liljegren Run-Urkunder (1833) Nr. 2042. — Finn Magnusen i Det kgl. danske Vidensk. Selsk. hist. og phil. Afh. VI, Kjøb. 1841, S. 504—508 (med Schønning's Afskrift). — Nicolaysen norske Fornlevninger S. 539 f. — Stephens Runic Monuments I (1866) S. 274 f. (med Schønning's Afskrift), XXXI. — Rector A. Brinchmann i Romsdals Budstikke 1869, Nr. 2, 7de Januar. — S. Bugge i Aarbøger f. nord. Oldk.

1871 S. 221—224 efter Meddelelser fra Rector Brinchmann og Skolebestyrer Bendixen. — Bendixen i „Aarbøger“ 1872 S. 185—191 med ny Afskrift og Oplysninger om Stedet. — S. Bugge sammesteds S. 192—196. — S. Bugge i Vidensk. Selsk. Forhandl. i Chria. 1872 S. 319. — Wimmer i „Aarbøger“ 1874 S. 132. — Undset i „Aarsberetning“ for 1875 S. 94. — Leffler i Tidskr. for Filol. N. R. II (1875—1876), S. 276, 316. — Heinzel „Endsilben“ (1877) S. 6, 28. — S. Bugge i Ant. Tidsk. f. Sver. V (1878) S. 92 f. — Verner i Anzeiger f. d. Alt. VII (1881) S. 13. — Noreen i Arkiv f. n. Filol. I (1883) S. 155. — Fr. Sander „Hvem var Sigurd Fafnersbane?“ (1883) S. 243 (uvidenskabelige Bemærkninger). — Noreen Altisl. und altnorw. gramm. ¹ (1884) S. 192 Nr. 16. — Burg „Runeninskriften“ (1885) S. 133 f., 137 f. — Stephens Runic Monum. III (1884) S. 74, 90—94, med Tegninger af Klippen og Runerne efter Meddelelser fra Bendixen. — Bremer i Paul-Braune Beitr. XI (1886) S. 39. — Brate i Bezenb. Beitr. XI (1886) S. 183. — Wimmer Runenschrift (1887) S. 149, 160, 163, 303. — Streitberg i Paul-Braune Beitr. XIV (1889) S. 219. — A. Kock i Skandinavisches Archiv I (1891) S. 17—19. — [Bastian Dahl] Molde og Romsdalen, en reisehåndbog, Kristiania 1892, S. 49, 51, 148 f. (heri Meddelelse af 1891 fra S. Bugge). — V. Michels i Anzeiger f. idg. Sprach- u. Alt. I (1892) S. 32. — Noreen Altisl. u. altnorw. gramm. ² (1892) S. 145, 156, 176, 266 Nr. 47. — S. Bugge i „Arkiv“ VIII (1892) S. 9. — S. Bugge „Rökstenen og Fonnaas-Spænden“ (1893) S. 73. — Noreen Abriss der urgerm. Lautlehre (1894) S. 20. — Stephens The Runes (1894) S. 39 Nr. 48. — Gustav Storm, En Runeundersøgelse med „Bolsø“, i Aftenposten, Kristiania, 21de Juli 1895, Nr. 452. — Arkivar Kristian Koren, Mere om Runebjerget ved Veblungsnes, i Aftenposten 27de Okt. 1895, Nr. 683. — Streitberg, Urgan. Gramm. (1896) S. 191, 253. — Noreen i Pauls Grundriss ² I (1897) S. 520.

Grundlag for Behandlingen. Gipsafstøbning af Aftryk i Ler af Indskriften, tagne af Stiftsarkivar Kristian Koren, samt Afskrift med Bemærkninger af Skolebestyrer Bendixen og Meddelelser om Indskriften af Prof. Gustav Storm. Selv har jeg ikke seet Indskriften.

Tegninger. Side 318 meddeles Autotypi af et Photographi af Runeberget, taget af Arkivar Koren. Naar man fra hver af de to Stjærner ved denne Tegning drager en ret Linje, vil man finde Indskriftens Plads, hvor disse Linjer skjære hinanden. — S. 320 meddeles Autotypi af en Gipsafstøbning efter Aftryk af Runerne paa Lerplader, tagne af Arkivar Koren.

Vestenfor Veblungsnes i Grytten Præstegjeld i Romsdalen gaar Fjeldrækken paa søndre Side af Romsdalsfjorden i en lang Strækning brat ned i Fjorden. Fjeldsiden er gennemfuret af Bække og Smaaelve. Omtrent en halv norsk Mil vestenfor Veblungsneset skyder østenfor Elven Skjølaa et andet mindre Nes frem. Paa dette ligger den vestligste Gaard i Grytten Præstegjeld, Indholmen, den eneste Gaard mellem Indfjordens Bygdelag i Sydvest og Veblungsneset i Øst. To til tre Kilometer østenfor Indholmen falder en liden Elv Ystelven¹⁾ ud. Østenfor denne er der i Fjeldet Hundsløisa nede ved Fjorden flere Fjeldhamre, som kaldes Lirhøl-Hamrene (d. e. Lyrhøl-Hamrene). Den vestligste af disse Hamre, som er nogle Favne østenfor Ystelven og som er indenfor Indholmens Enemærker, kaldes Runeberget. Denne Hammer, som er langt borte fra bebygget

¹⁾ D. e. den yderste Elv, kaldet saa i Modsætning til en liden Elv længer i Øst, som heder Instelven. Ystelven er forskjellig fra Skjølaa.

Land, gaar lige ned i Søen. Den er lodret og ubestigelig, men ikke høiere end omtrent 3 Favne og ikke for øvrigt iøinefaldende. I denne Hammers glatte Væg er Runer indhuggede omtrent 2 Favne eller imellem 11 og 12 Fod over høieste Vandstand. Det lodrette Klippestykke, hvorpaa Runerne er indhuggede, ender omtr. 2 Meter over Vandfladen med et Brud. Tilhøire for Runerne udvider Klippestykket sig nedad, men det nederste Stykke her synes nær ved at falde ned. Overhoved synes Klippestykket brudt nedentil ved Vandets Magt, saa at store Stykker er faldne ud i Fjorden.

Udenfor Runeberget ligger i Vandet en stor flad Stenhelle, som tydelig kan sees, naar Havet er stille, især ved lavt Vand. Den er ifølge Præsten Schanches Meddelelse til Schøning $8\frac{1}{2}$ Alen lang og 5 Alen bred, hvor den er bredest. Den er aflang, tynd ved Kanterne undtagen paa den Side, som vender mod Fjeldhammeren, hvor den er tyk og tvært afbrudt. Denne Helle, som skraaner lidt udad, ligger to Alen fra Hammeren og ved laveste Vand ikke mere end $\frac{1}{2}$ Alen under Vandet paa den vestre Side, hvor Vandet udenfor er 3 Alen dybt, 1 Alen under Vandet paa den østre Side, hvor Vandet udenfor er $5\frac{1}{2}$ Alen dybt. Mellem Stenhellen og Hammeren er Vandet $2\frac{3}{4}$ Alen dybt. Hellen er paa sin vestre Side nu overgroet med Tare.

Lige under Runeberget er der ligesom en liden Vig paa omtr. 10—12 Alens Længde, idet Fjeldet baade østenfor og vestenfor Runeberget gaar lidt længere ud i Fjorden. Denne Vig, som mod Nord begrænses af den nævnte Stenhelle, synes at have dannet sig derved, at Søen der har undergravet Fjeldet, saa at den nedre og ydre Del af Runeberget efterhaanden er styrtet ud i Vandet. De nedstyrtede Dele har optaarnet sig paa Bunden og dannet en Banke, hvis øverste Del er den foran nævnte Stenhelle.

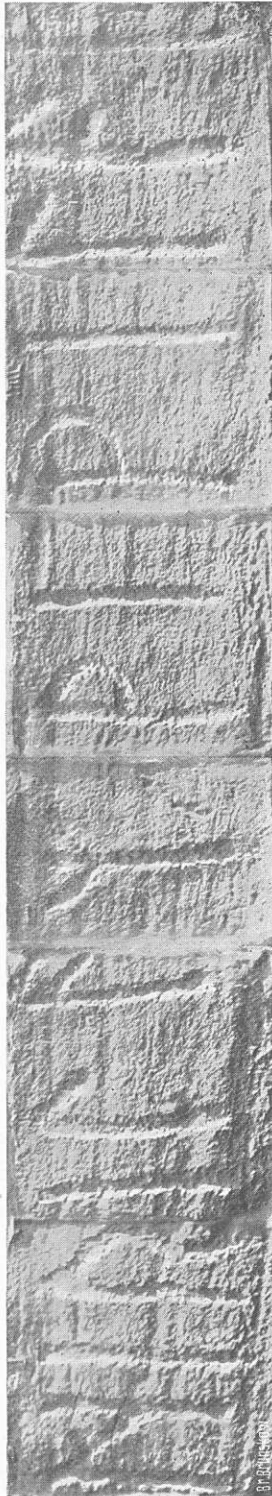
Indskriften kan ikke være indhugget fra Is, thi Fjorden er her aldrig islagt. Runerne er saa høit oppe, at de ikke ved vor Tids Vandstand kunde være indhuggede fra Baad eller Skib. Det har ikke været muligt at komme til Stedet ovenfra og at indhugge Runerne ovenfra. Flere har derfor holdt det for sandsynligt, at Havets Niveau dengang, da Indskriften blev indhugget, var forskjelligt fra nu, eller at Landet har hævet sig, efterat Indskriften er bleven indhugget. Men Prof. G. Storm og Arkivar Koren er enige om, at Runeristeren umulig kan have staaet i Baad, naar han har hugget Runerne saa sikkert, som disse er indhuggede. Prof. Storm mener at den nedre og ydre Del af Runeberget, som var undergravet af Vand, er faldt ud, efterat Runeindskriften er indhugget, og at Runeristeren i sin Tid har kunnet staa paa fast Klippe for at udføre Hugningen.

Naar man kommer hen til Runeberget med Baad, sees Runerne lidet tydelig uden ved særlig heldig Belysning, naar der falder Solstreif fra Øst. Men naar man slaar Vand paa Fjeldvæggen, træde de fleste Runer tydelig frem. Runernes Fordybninger er nu for en Del overgroede med Lav og Mose.

Denne Indskrift har længe tildraget sig megen Opmærksomhed. I Nutiden har de omboende Bønder om dens Betydning meddelt flere indbyrdes afvigende Fortællinger, som alle er grundløse Gjætninger. Om Runerne findes mange Optegnelser, den ældste næsten 200 Aar gammel. Men alle ældre Afskrifter forvanske nogle Runer og er tilhøire ufuldstændige. Alle ældre Tolkninger er aldeles forfeilede.

Første Ord (de 7 første Runer) blev af Rector Brinchmann afskrevet saavidt rigtig, at jeg i 1869 efter denne Afskrift kunde tolke det. Skolebestyrer (daværende Adjunkt) Bendixen, som i 1870 fra Baad tog en ny Afskrift, undersøgte 20de August 1871 første Gang Indskriften i umiddelbar Nærhed. En Stige, som nedentil fæstedes i en af Stenhellens Sprækker, blev reist mod Fjeldvæggen

og paa den steg Bendixen op til Runerækken. Han tog en nøiagtig Afskrift. De 12 første Runer er i denne rigtig gjengivne.

Rune 13 læste Bendixen som 𐌲. Jeg fattede snart Formodning om, at Runen maatte være 𐌲, og jeg henvendte mig til flere Mænd for at faa besvaret det Spørgsmaal, om Runen kunde læses saaledes. En Undersøgelse af Hollænderen Dr. Boer førte ikke til noget sikkert Resultat. I Brev fra Veblungsnes ^{5/9} 1887 underrettede Hr. Harald Evensen mig om, at han og Candidat Moen havde undersøgt Runerækken nærved, staaende paa Stige. For de 12 første Runers Vedkommende bestyrkede han Bendixens Læsning, men Rune 13 havde efter ham ogsaa en mindre dyb Tværstreg, som udgik fra den rette Stavs Top. Den var ikke parallel med nedre Tværstreg, men skraanede stærkere nedad end denne. Evensen troede at se omtrent P, Moen omtrent 𐌲. Efter Modtagelsen af dette Brev havde jeg kun liden Tvivl om, at Rune 13 maatte læses som 𐌲 a.

Endelig kom Professor Gustav Storm og Arkivar Kr. Koren paa et af Statsraad Astrup overladt Dampskib med Hr. Onsums Storbaad og med Stige den 5te Juli 1895 til Runeberget. De fik første Gang sikkert læst den hele Indskrift.

Den 24de Juli 1895 roede Arkivar Koren paany ud til Stedet med Candidat Rando Wolff. Koren medbragte Pottemagerler. De fik taget Aftryk af Indskriften i Lerplader, af Slutningen i to forskellige Lerplader. Koren har siden ladet disse Lerplader afstøbe i Gibs og Afstøbningerne sætte sammen i en Træramme. Tillige fik Arkivar Koren taget Photographier af Runeberget.

Runerne danner en horizontal Række. De fleste af dem er bredt og skarpt indhuggede og deres Former er, undtagen ved sidste Rune, tydelige. De maa læses fra venstre mod høire saaledes:

N I R I 𐌲 𐌲 Y P I P I 𐌲 𐌲 |
e i r i l a r w i w i l a
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

De første 5 Runer er omtrent 16 Cm. høie, men Rune 8, 10 og 13 er 17 Cm. høie. Storm formoder, at de sidste Runer er blevne lidt høiere, fordi Runeristeren har flyttet sig. Afstanden fra venstre Stav af Rune 1 til Staven i Rune 13 er 120 Cm. Heraf fremgaar det, at Runeristeren har maattet flytte Plads, medens han

(Trykt 25 August 1898.)

hugg Runerne. Efter Gibsafstøbningen er der ikke lige stor Afstand mellem de forskellige Runer; mellem Rune 10 og 11: 10,9 Cm.; mellem 7 og 8: 9,3 Cm.; mellem 5 og 6: 9,2; mellem 6 og 7: 8,7; mellem 9 og 10: 8,0; mellem 8 og 9: 7,6 Cm.

Arkivar Koren anfører som en Feil ved Afstøbningen, at Mellemrummet mellem Rune 3 og 4 er blevet for lidet derved, at Gibsmageren har skaaret bort noget af de fremspringende Kanter af de to Lerplader (Rune 3 og 4 var aftrykte paa to forskellige Plader), saa de ved S sammensætningen er komne for nær hinanden.

Rune 1. Den Skraastreg, som fra venstre Stav skraaner nedad mod høire, er forlænget lige til høire Stav. Derimod er den Skraastreg, som fra høire Stav lidt nedenfor dennes Top skraaner ned mod venstre, ikke forlænget videre end til det Punkt, hvor den støder sammen med den anden Skraastreg.

Rune 3. Sidestaven begynder lidt nedenfor den rette Stavs Top og gaar paa Midten ikke ind til den rette Stav. Rune 6 er nedentil lidt krummet mod høire.

Prof. Storm bemærker, at der efter Rune 7 ikke er nogen Deling mellem Ordene.

Rune 8 og Rune 10 er begge **P w** med krum Sidestav, men denne gaar paa Rune 10 lidt længer ud til høire.

Rune 13 har med Hensyn til Læsningen voldt størst Vanskelighed. Langstaven er dybt indhugget. Ligesaa nederste Kvist. Fra Stavens Top udgaar der ligeledes til høire en nedad skraanende Tværstreg, men nærmest ved Staven er denne meget svag, derimod længer ude tydeligere. Den øvre Tværstreg skraaner stærkere nedad end den nedre.

Til høire for Rune 13 er der tydelig en lodret Stav, som ingen for Storm og Koren har iagttaget. Den er ganske tynd, meget tyndere end Runerne 2, 4, 9 og 11. Prof. Storm tror derfor, og vist med rette, at Staven ikke kan være ment som Runen **i**, men at Staven betegner Indskriftens Afslutning¹⁾.

Første Ord i Veblungsnes-Indskriften **eirilar** er ogsaa første Ord i By-Indskriften. Se Norg. Indskr. I 93, 94, 100. Overensstemmelserne mellem de to Indskrifter er her, naar man ser dem under ét og ikke enkeltvis, ganske mærkelige. Runerne er i begge skrevne i en horizontal Række fra venstre mod høire. I begge har det nævnte første Ord den samme Form, medens der i Indskrifterne fra Varnum, Lindholm og Kragehul er skrevet **erilar**. Runen **e** har paa Runeberget ved Veblungsnes og i By-Indskriften i dette Ord samme sjældne senere Form, og det uagtet **e** som Rune 18 og Rune 23 paa By-Stenen har en sædvanligere og ældre Form. Jfr. Norg. Indskr. I 113. Endelig er der Overensstemmelse mellem de to Indskrifter deri, at der i dem begge uden Skilletegn imellem efter **eirilar** følger et Ord i Nominativ som efter sin Form kan være Mandnavn.

Heraf maa ialfald sluttes, at **eirilar** i Veblungsnes-Indskriften har samme Betydning, som i By-Indskriften. Nu følger efter **eirilar** By **hrorar**, som maa

1) Rune 1 kan ikke læses som **ꝰ m**. Rune 5 har de fleste ældre Afskrifter feilagtig som **ꝰ** eller lignende. Rune 8 kan ikke læses som **ꝰ**; en stor Moseplet lige i Runens Top har tidligere fremkaldt denne Læsning.

være det egentlige Navn, fordi det er fulgt af det tilsvarende Patronymicum **hrorer** „Hrors Søn“. Derfor kan **eirilar** By ikke være Navn, og det samme maa altsaa gjælde om **eirilar** i Veblungsnes-Indskriften. Jeg har i Norg. Indskr. I 100 f. opfattet det som „Jarlen“ d. e. „Krigerhøvdingen“.

Ligesom **hrorar**, der paa By-Stenen følger efter **eirilar**, er det egentlige Navn, saaledes maa **wiwila**, som paa Runeberget ved Veblungsnes følger efter **eirilar**, være det egentlige Navn¹⁾.

Om den nærmere Forklaring af **eirilar** fra Formens og Betydningens Side henviser jeg til Norg. Indskr. I 100—102²⁾, jfr. I 195 f.

Jeg oversætter altsaa nu, ligesom Burg og Noreen, **eirilar wiwila** „Jarlen Wiwila“, d. e. Krigerhøvdingen Wiwila.

Navnet **wiwila** er en Deminutivdannelse af det paa Tune-Stenen forekommende Mandsnavn **wiwar**. **wiwila** er Nominativ af en Stamme *Wiwilan-*. Om andre Nominativer paa *-a* af Hankjønssammer paa *-an-* se Norg. Indskr. I 170 f., 197, 247.

Andre Mandsnavne paa *-ila* er **frohila** (er dette en gotisk Sprogform snarere end en nordisk?), **niuwila**, **niujil[a]** paa danske Bracteater. Jfr. **onla** Norg. Indskr. I 171, **mrla** I 152. En stor Mængde Mandsnavne paa *-ila* forekommer hos Goterne: *Ansila*, *Badwila*, *Totila* o. s. v., især i vestgotiske Concilieacter fra 7de Aarhundred. I historisk Nordisk er en tilsvarende Navnedannelse ikke længer productiv.

Om **wiwar**, det Navn, hvoraf **wiwila** er afledet, se Norg. Indskr. I 11³⁾.

Veblungsnes-Indskriften afsluttes, som i det foregaaende nævnt, ved en lodret Stav. Hermed kan nærmest sammenlignes det, at Skåäng-Indskriften i Södermanland afsluttes ved en lodret Stav, som oventil har en Knap eller Udbugning.

Da Mindestene med Indskrift i den længere Rækkes Runeskrift ikke sjælden bære den Dødes Navn i Nominativ uden Tilføielse af et Verbum, kan man ikke benegte Muligheden af, at Indskriften **eirilar wiwila** indeholder Navnet paa en Mand, som er død ved Stedet, og at den er indhugget af en anden Mand til Minde om

- 1) Man tør derfor ikke, som jeg i Aarbøger 1872 S. 194 foreslog, forstaa **wiwila** som Tilnavn til **eirilar** (i Lighed med *Badwila qui et Totila, Brunhilt cognomento Tettila*) og heller ikke med Bendixen (samstedes S. 190) oversætte: „Eirilar Søn (eller Ætling) af Wiwar“.
- 2) Henviisningen til oldsvensk *karila* S. 100 maa stryges, ligesom den S. 111 nedentil meddelte Læsning af vedkommende Indskrift, thi denne Læsning er falsk. Noreen Abriss der urgerm. Lautl. S. 20 opfatter **eirilar** som „Compromisskrivemaade“ af *erilar* og **irilar*, men herimod taler den Omstændighed, at tre ældre Indskrifter har **erilar**, medens **irilar* ingensteds kan paavises.
- 3) Sievers Beitr. XVIII, 413 sammenstiller *-uio*, andet Led i northumbr. Navne (*oswio, ecwio, ceoluio* og fl.) i Liber Vitae med **wiwar**.

Stark „Keltische Forschungen“ i Sitzungsberichte d. kais. Akad. d. Wiss. philos.-hist. Cl., LXII Bd., 1. Heft (Wien 1869, April) S. 79—83 betragter som keltiske bl. a. følgende Navne: *Vivulus* Patav. ep. a. 760, *Vivilus* Var. *Vivilo* i et Brev fra Gregor III Aar 739, *Wiwila* f. saec. 8 Cod. Lauresh. n. 2155. De af Stark anførte Navne har neppe noget med urnord. **wiwar**, **wiwila** at gjøre. Jeg skal her ikke undersøge, om de alle indbyrdes høre sammen eller om Starks Forklaring af cymr. *gwiv* (dignus), irsk *fiu* er rigtig. Stokes Urkelt. Sprachschatz S. 277 forbinder cymr. *gwiv*, ir. *fiu* med gall. *vesus* i *Bellovesus* o. s. v. og under *Tvivil* med *Visu-riv*.

„Krigerhøvdingen Vivila“¹⁾. Men jeg holder det for langt sandsynligere, at det er Vivila selv, som har indhugget Indskriften paa dette for de Forbirende iøinefaldende Sted, for saaledes at faa sit Navn bevaret. Herfor taler navnlig et ensartet Forhold ved en anden Indskrift. Paa Bergvæggen ved Valsfjorden i Fosen er indridset med den længere Rækkes Runer: **ek hagustalda(?)
þewar godagas**. Se i det følgende.

Derimod er en Indskrift med den kortere Rækkes Runer paa en Bergvæg ved Indsøen Framvaren, ikke langt fra Farsund, en Mindeindskrift. Thi den lyder efter Undset:

rist : ainripi :

at : ustæn :

„Einride ristede (neppe: Jeg Einride rister) (dette) efter Øistein (eller: Ystein)“. Se Aarsberetning fra Foren. til norske Fort. Bevar. for 1875 S. 94—110. (Her bør vel snarere læses *ainripi*.)

Det, som navnlig maa hjælpe os til at bestemme Veblungsnes-Indskriftens Tid nærmere, er den senere Form af e-Runen og den senere Navneform **eirilær**. Begge Former har den tilfælles med By-Indskriften. Jeg formoder, at Veblungsnes-Indskriften er noget ældre end By-Indskriften, og at hin er indhugget lidt før Midten af 7de Aarhundred eller deromkring.

Ret op for (syd for) Veblungsnes har ligget Gaarden Veblungen, som nu er gaaet ind under Veblungsnes. Bendixen (Aarbøger 1872 S. 190 Anm. 2) bemærker: „Det ligger fristende nær at sætte Gaardsnavnet Veblungen i Forbindelse med **wiwila**“. G. Storm slutter sig (i Aftenposten) til denne Formodning.

Navnet Veblungen skrives ifølge Prof. O. Rygh *Weffling* 1633, *Webling* 1632. Hvis den gammelnorske Form har været **Viflingr*, kunde dette forudsætte en urnordisk Form **Wibilingar* eller **Wiflingar*, men ikke **Wiwilingar*. Urnord. **wiwila** skulde, som Noreen bemærker, i historisk Oldnorsk være blevet til **Ýle*, altsaa et **Wiwilingar* til **Ýlingr*, thi *i* maatte svinde foran *l* og *w* svinde foran en Consonant. Der kan altsaa, saavidt jeg skjønner, ikke være nogen Forbindelse mellem Navnene **wiwila** og Veblungen²⁾.

1) Dette formoder Prof. G. Storm i Aftenposten 21de Juli 1895. Jeg kan ikke slutte mig til en anden sammesteds af Storm udtalt Formodning, at Indskriften tilligemed en Bautasten ikke er andet end et Grænsemærke og skal afgrænse Vivilas Enemærker. Arkivar Koren har i Aftenposten 27de Oct. 1895 vist, at den Bautasten, som er bleven sat i Forbindelse med Indskriften, findes over 300 Alen vestenfor Ystelve, 300—400 Fod over Havet, hvorfor den ikke kan have noget med Indskriften at gjøre.

Bendixen formoder Aarbøger 1872 S. 191, at Indskriften er indhugget for at hædre den Mand, hvis Navn den indeholder.

2) Af Stedsnavne, som ligne Veblungen, meddeler Prof. O. Rygh mig bl. a. følgende: Vevlingen, udtalt *Vøvlingjen*, Ø nord for Skorpa, Kinn; Vevlungerne, Holmer i Nord for Ona yderst i Romsdalen. Jeg skal ikke afgjøre, om disse Stedsnavne er at forklare af norsk Dial. *vevlung* eller *vevling* „Pulsvante, et Slags brede Strimler til at vikle omkring Haandledene“.